

Kušnja u pustinji

- Mt 4,1–11
- (Mk 1,12–13; Lk 4,1–13)

Dagmar Anders (Njemačka, r. 1949.), Krist na putu u pustinju

ferbt1_009.ppt

1

Dijelovi i dinamika teksta

- τότε – “tada” Mt 4,1.5.11
- v1s Uvod: 40 dana u pustinji
- v3–10 razgovor
 - 3s kušnja i odgovor (napasnik “pristupa” προσερχομαι) – odgovor Pismom γεγραπται v4
 - 5–7 novo mjesto: kušnja i odgovor (“povede” παραλαμβάνω) – napad Pismom γεγραπται v6
 - 8–10 novo mjesto: kušnja i odgovor (“povede” παραλαμβάνω) –
 - Ime, izravna zapovijed v10
- v11 dovršetak

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

Fra Angelico, Kristova kušnja, poslije 1450 2

Pojedinosti

- Tko preuzima vodstvo Mt 4,1 usp. 3,16?
- Kada se zbiva kušnja usp. vrijeme u 4,2?
- Snaga Božje riječi dostaje (usp. v4.7.10)
 - Prvi odgovor iz Pnz 8,3
 - Drugi odgovor Pnz 6,16 (LXX jd.)
 - Treći odgovor Pnz 6,13 “boj se, služi”
- Napasnik citira Ps 91,11s
- Četvrta kušnja? “Ako si Sin Božji...” Mt 4,3.6 (Lk 4,3.9); usp. 27,40;

Ivan Nikolajevič Kramskoj, Krist u pustinji, 1873.

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

3

Sinoptička usporedba

- Mk 1,12s – novi element: “zvijeri”, ograničenje na 40 dana
 - Koji su isti elementi?
- Lk 4,1–13 – novi elementi:
 - Potvrđuje vrijeme (συντελέσω 4,2) i “pobjedu” v13
 - Mijenja slijed: λίθος – ἄρτος (kamen - kruh), βασιλεια (kraljevstva), ἐπὶ (hram)
 - Laž o pripadanju kraljevstva Lk 4,6
 - Isusov odgovor živom predajom Lk 4,12: rečeno je
 - Najavljuje drugu priliku, potvrđuje 4. kušnju

Gustav Dore, Isusova kušnja, 1865.

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

4

Evandeoski talenti

Mt 25,14–30

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

5

Isusova pouka

- Početak: ὡςπερ (“kao”) v14,
 - usp. 25,1: βασιλεια των ουρανων kraljevstvo nebesko
- Granice: δουλός (“sluga”) v14.30
- Dijelovi:
 - v14-18 povjerenje i samostalnost,
 - v19-23 dobri i vjerni slugi
 - v24-30 loši rezultati i evandeoski menadžment

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

6

Dijalozi

- Gospodar i prvi sluga v20s
- Gospodar i drugi sluga v22s
- Gospodar i treći sluga v24-27
- Gospodar i sluga (2. mn.) v28-20

Matthäus Merian stariji, Parabola o talentima, 1625-30.

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

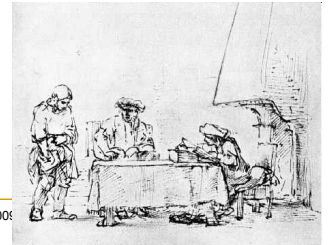
7

Ispit dobrote i vjernosti

- δύναμις - prema vlastitim silama v15
 - Prvi sluga prvi polaže račun v20
 - “Izručio si mi..., stekao sam...” v20.22
 - το σόν “Evo ti *tvøje*” v25
 - “gospodarev novac” v18
 - “Tvoj talent” v25
- αγαθος, πιστος (dobar, vjieran) – pohvala i ocjena v21.23
 - ολιγα – πολλων (malo, mnoge stvari)
 - χαρα – radost = prijateljstvo

Rembrandt, Prispodoba o talentima, oko 1652., Louvre

- ⇒ treći: πονερος, οκνερος (zao, lijen) v26; αχρειος (beskoristan) v30.
- φοβος (v24) – strah; iluzorni stav (polja i žetve v24)

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

Odgovornost

Ian Pollock, Talenti, 2000, Galerija EICH

- 1 ταλαντον – 6000 drahmi
 - 60 kg = 3000 € ili 13 x više (usp. Izl 38,25s)
- Gospodar im predaje (παραδομι v14.20.22)
 - δουλος na razini gospodara
- Treći ne prihvaća
- Gospodar ne traži povrat
 - Koliko ima prvi?
- Ključ je vjernost (4x v21.23)

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

9

“Rasipni sin”

Dobri otac izlazi ususret sinovima
Lk 15,11-32

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

10

Tekst u Lk 15,11-32

- Početak: “i reče” 15,11a
 - Kome govori?
 - Τελωναι, αμαρτολοι 15,1
 - Φαρισαιοι, γραμματεις v2
 - Što? – παραβολη v3
- Kraj: Isus govori učenicima 16,1a
- Cjelovitost:
 - ευφρανθη v23.24.29.32 - Prispodoba o veselju
 - Grijeh
 - Sin: αμαρτανω (v19.21)
 - Otac: νεκρος, απολλυμι (v24.32)
- Podjela:
 - 15,1 uvod: Otac i sinovi
 - v2-24 Otac i mlađi sin
 - v25-32 Otac i stariji sin

Bartolome Estéban MURILLO, Povratak izgubljenog sina, 1667-70.

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

11

Otac i mlađi sin

- Inicijativa mladega νεωτερος v12
- Otac pravedno dijeli: το επιβαλλον μερος – dio koji pripada v12
- ne prijeći odlazak v13
- μακρην – daleka zemlja v13, vidi ga dok je bio daleko v20
- sućut v20 (kao Samarijanac 10,33; kao Isus nad mnoštvom Mk 6,34)
- Neverbalna komunikacija:
 - trk, zagrljaj, poljubac v20
- Otac preuzima inicijativu
 - υποδηματα v22
- Sin: “daj mi” v12
 - – “nitko mu nije davao” v16

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

12

Otac i stariji sin

- αυτοις “im (njima)” v12 – podjela obojici
- εἰσέρχεται *izići* v28 – otac opet izlazi
 - παρακαλεω *obodriti* – prvi upućuje riječ
- Sluša sina v29s
 - Želio se provedeliti s prijateljima
 - “ovaj sin tvoj” (v30)
- Daje odgovor 31s
 - τεκνον (usp. Iv 13,33): “sinko”
 - Uvijek s ocem v31, nije sluga v29
 - Sve je njegovo v31, ne samo dio v12
 - I najamnici obiluju (v17)
 - ἀδελφος σου “Tvoj brat” v32
- Umjesto bijesa (v28), veselje i radost (v32)

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

13

Uporna molitva majke strankinje

Mt 15,21–28

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

14

Brižna majka

- Za bolesno dijete preko granicâ
 - Odvažno istupa
 - Zagovorna molitva
- Shrvana na tlu Mt 15,25
- Trostruk neuspjeh
 - Ignoriranje
 - Neuspjela intervencija
 - Grubo odbijanje
- Ne odustaje

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

15

Velika vjera

- Pas, psić – uvreda? (Mt 15,26)
 - Pusti me na miru! (usp. Mk 7,24)
 - Žestoka, usp. “Sotono!” (Mt 16,23)
- Preokret u obrazloženje
 - Izvrsna taktika
- Velika vjera žene poganke
 - “Pomozi mi!” (Mt 15,25)
 - “Neka ti bude kako želiš!” (Mt 15,28)

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

16

Euharistijska širina?

- Kruh čudesno umnožen prije i poslije
 - Mrvice = ulomci: obilje
 - 12 košara od 5 tisuća (Mt 14,20)
 - 7 košara od 4 tisuće (Mt 15,37)
- “I za sve ljude”
 - ...samo k izgubljenim ovcama doma Izraelova (Mt 15,24)

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

17

**Marta – poučljiva
vjernica**

Lk 10,38–42

Iv 11,17-27

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

18

Sestra Marta

Vincenzo Campi, Krist u Marjinj i Martinj kući, Galleria Esense, Modena

- Učenica koju je Isus ljubio (Iv 11,5)
 - Dvije životne situacije (Lk 10,38-42; Iv 11,17-27)
 - “Ja sam uskrsnuće i život” (Iv 11,25)
- Ugošćuje Isusa (Lk 10,38)
- Šalju obavijest o bratu (Iv 11,3)
- Upozorava na mrtvo tijelo (Iv 11,39)
- “Gospodine, reci joj...” (Lk 10,40)
 - inicijativa: prigovor, molba za pomoć

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

Marta učenica

- Božanski poziv (Lk 10,41)
 - Abraham, Mojsije, Samuel... Pavao
- Jedno je potrebno (Lk 10,42)
- Sestrin dio je dobar αγαθος
- poučena: prva sluša i ide (Iv 11,20)
- “Gospodine, da si bio...” (Iv 11,21)
 - Vjera:
 - Isus jači od smrti,
 - svemoćan zagovor

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

20

Nove pouke

- Vjera u uskrsnuće: u posljednji dan (Iv 11,24)
- – ovdje i sada (11,25.44)
- Apostolska vjera: σὺ εἶ ὁ χριστός “Ti si Krist!” (11,27) usp. Mt 16,16
 - Tko vjeruje vidi slavu Božju (11,40)
- Plod: “Učitelj je ovdje i zove te” (Iv 11,28)

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

21

Lidija – europska vjernica (Dj 16,11-15.40)

- “bogobojazna” Dj 16,14
 - U zajednici (r. 13)
 - Poštuje subotu r. 13
 - Sluša r. 14
- gospodarica, ima dom (v14)
 - Moćna: “prisilila ih” (v15)
- Obratila se – krštena (v15)
 - “Vi prosudite”
- Prima Pavla i nakon utamničenja
- U kući se okupljaju “braća” (v40)
- Pavao ih “bodri” παρακαλεω
 - Crkva

15.05.12.

ferbt1_009.ppt

22